

Els jesuïtes escullen nou superior general marcats per l'optimisme del papat de Francesc

Dc, 28/09/2016 per Catalunya Religió



(Jordi Llisterra -CR) Diumenge comença a Roma la [Congregació General 36](#) de la Companyia de Jesús, màxim òrgan de govern dels jesuïtes que haurà d'escollir el successor de l'actual superior general, **Adolfo Nicolás**. 215 jesuïtes amb dret a vot representaran els 16.000 jesuïtes de tot el món i d'un centenar de països, i entre ells hi [participarà](#) el català **Llorenç Puig**, delegat dels Jesuïtes a Catalunya.

La darrera Congregació General, que va escollir [Adolfo Nicolás](#), es va celebrar el 2008 en un ambient molt diferent. Era la primera elecció que es feia després que **Joan Pau II** interferís en el relleu del carismàtic pare **Pedro Arrupe** i encara s'arrossegava un ambient de qüestionament de la vida religiosa. El 2008 el prefecte de la Vida Consagrada, el cardenal **Franc Rodé**, va assistir a la Congregació i va alertar als jesuïtes de la falta de "sentit d'Església" o dels perills d'allunyar-se de "la veritat revelada i de la tradició".

Avui, però, la Congregació comença en un ambient molt diferent. Així ho han [explicat](#) aquest dimecres els jesuïtes de Catalunya en una trobada amb periodistes. A més de Llorenç Puig hi ha participat l'exprovincial **Pere Borràs**, que va formar part de la Congregació anterior, i l'expert en diàleg interreligiós **Jaume Flaquer**.

No es tracta d'aprofitar-se que el papa és jesuïta, deia Puig, però **Francesc** "manifesta clarament que és jesuïta". Alhora, ha aportat "la perspectiva evangelitzadora de l'[Evangelii Gaudium](#)" en la qual els jesuïtes s'hi senten plenament reconeguts. Flaquer assegurava també que "el que hi ha hagut és un ambient molt optimista amb aquest papa" i que té "un discurs de frontera i dels marges que està en el centre del que fa la Companyia".

Tot i que no està establert a l'agenda oficial i que és una decisió del papa, s'espera que en algun moment durant la Congregació es produeixi una trobada amb Francesc. També aquest dimecres s'han [presentant](#) els treballs de la Congregació General en una roda de premsa a Roma.

Cap a Àsia

Una altra de les novetats d'aquesta Congregació és paral·lela a la vida de l'Església: la decantació cap a Àsia i cap al sud. Per primera vegada entre els 215 delegats el grup més nombrós ja no serà l'Europeu. 69 delegats, el 33%, provenen del continent asiàtic. I els països del sud sumen majoria davant d'Europa i Amèrica del nord. Una estadística semblant a la d'altres congregacions religioses que estant vivint una primavera vocacional a l'orient i que s'han envellit a occident.

De fet, els darrers cinquanta anys el nombre de jesuïtes s'ha reduït dels 36.000 que hi havia el 1965, quan van assolir el màxim històric, als 16.000 actuals. Però la

gran crisi es va produir durant els anys 70. Ara el nombre s'ha estabilitzat. Es continua reduint a Europa perquè són les províncies més envellides, mentre creix als altres continents. Avui hi ha els mateixos jesuïtes que fa cent anys però són més universals.

Fins ara els superiors generals dels jesuïtes, trenta successors de Sant Ignasi de Loiola, han estat europeus, principalment italians i espanyols. Però Flaquer destaca que els tres darrers superiors, Arrupe, Kolvenbach i Nicolàs, "eren nascuts a Europa però venien de l'Orient". Tots tres havien viscut la seva missió a l'Àsia. Arrupe era a Hiroshima quan hi van llençar la bomba atòmica i va ser el primer provincial del Japó, Kolvenbach va ser dels primers jesuïtes holandesos destinats al Líban i expert en el les esglésies orientals, i Nicolás també va passar la seva vida a Japó fins que es va incorporar al govern general de la Companyia. Ara, però, es pot donar l'escenari per l'elecció d'un superior general no europeu.

Les 'murmuratio'

L'elecció del superior general no es fa amb la rigidesa ni amb la clausura d'un conclave papal però també té unes normes molt clares. Pere Borràs, que va viure la darrera elecció, remarcava la intensitat del procés en el que "no hi ha candidatures sinó contactes informals".

Els candidats es gesten durant els quatre dies que duren les "murmuratio". Els possibles noms només es poden comentar entre els participants a la Congregació i no es poden fer reunions de grup. Només es poden fer converses de dues persones, encadenant una sèrie de converses privades al llarg del dia. Els participats també tenen obert l'accés als arxius de la cúria general on hi ha un dossier personal de tots els jesuïtes del món.

I en les converses es pot parlar i preguntar sobre les persones, però no es pot promoure cap candidatura, i, òbviament, ningú no es pot postular. De fet, un dels vots dels jesuïtes els prohibeix aspirar als càrrecs i s'ha de denunciar als qui maniobren per aconseguir-los.

Amb la informació que ha circulat durant quatre dies entre els participants es fa una votació orientativa d'on surt la primera llista de candidats. Després es passa ja a la primera votació on només es pot escollir entre els noms que han estat senyalats i queda escollit el primer candidat que obté la meitat més un dels vots. Amb aquest sistema, les darreres eleccions s'han resolt en les primeres votacions.

Agenda oberta

A més de l'elecció del superior general i del balanç de l'estat de la Companyia, la Congregació té l'agenda de temes obertes. Fins i tot es poden proposar temes durant la Congregació que no té una data fixada de finalització fins que els mateixos participants decideixen clausurar-la.

En les darreres congregacions sempre hi ha hagut un tema fort que marcat la marxa de la Companyia de la Jesús, com ha resumit Jaume Flaquer. Una data clau és la Congregació 32 celebrada el 1974 en la que es dibuixa la binomi Fe i Justícia, molt influït per la realitat popular d'Amèrica Llatina. El 1995 se centra més en el diàleg. I en la darrera Congregació del 2008 un dels punts centrals és la identitat, amb la necessitat de redescobrir el propi carisma.

Llorenç Puig apunta alguns dels temes que segurament tindran una presència forta en la Congregació que comença aquest diumenge. Probablement seran alguns dels temes que omplen l'agenda del papa Francesc. Sobretot tot allò que afecta als refugiats, desplaçats i immigrants i els reptes ecològics vinculats a l'apostolat. També un eix important podria ser tot el que fa referència a la missió evangelitzadora i la renovació pastoral en la que posa l'accent l'*Evangelii Gaudium*.

Des de Catalunya, Puig també creu que es pot aportar l'experiència en alguns àmbits d'abast universal. Principalment, l'experiència pastoral en una societat secularitzada i la [incorporació dels laics](#) en les obres d'apostolat i els organismes de decisió de la Companyia. A Europa els jesuïtes són capdavanters en aquesta nova manera de treballar.

Alhora, també a Catalunya s'ha viscut l'experiència de crear una [nova província](#) d'abast estatal intentant mantenir l'arrelament al territori a través d'una doble estructura territorial i sectorial. És una experiència "que està funcionant" i que pot servir a altres províncies europees o llatinoamericanes que també s'estan ajuntant: "si s'està fent una província plurinacional o pluriestatal, des d'aquí podem ser un model".

Tota la informació de la [Congregació General](#) es podrà seguir en un [web monogràfic](#) de la Companyia de Jesús.